

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Radkovou v právní věci žalobkyně **V. M.**, bytem J. 1322, H., zastoupené JUDr. Petrou Vons Janulkovou, advokátkou, se sídlem Olomouc, Horní lán 1328/6, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem v Praze, na Poříčním právu 1, za účasti osob na řízení zúčastněných: **I. L. M.**, bytem J. 1322, H., **II. A. F.**, bytem F. 39, H., **o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 5. 2014, č. j. MPSV-UM/3571/14/4S-OLK, ve věci výplaty příspěvku na péči,**

takto:

I. Návrhy L. M. na osvobození od soudního poplatku a na ustanovení zástupce pro řízení **se zamítají.**

II. Žaloba **se zamítá.**

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

IV. Osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.

V. Ustanovené zástupkyni **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v celkové výši **7.248 Kč**, a která jí bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Krajského soudu v Ostravě.

Odůvodnění:

[1] Žalobkyně v žalobě namítala, že napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť v předcházejícím správním řízení nebyl správním orgánem řádně zjištěn skutkový stav a řízení tak trpí vadami, a dále napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Žalovaný se ve svém rozhodnutí ztotožnil s názorem prvostupňového správního orgánu, že žádosti žalobkyně ze dne 3. 1. 2012 o přiznání příspěvku na péči nelze vyhovět a není možné tento příspěvek přiznat, protože předmětný příspěvek na péči byl již žalobkyni přiznán od ledna 2007 a následně od 1. 4. 2009 zvýšen na stávající IV. stupeň závislosti. Žalobkyně již v odvolání namítala, že od roku 2009 je osobou se zdravotním postižením IV. stupně trvale a na základě toho má nárok na přiznání příspěvku na péči a nelze ho tedy nepřiznat. Žádost o příspěvek na péči byla podána 3. 1. 2012 a dříve podána být nemohla vzhledem ke zdravotnímu stavu žalobkyně. Nesprávným úředním postupem jí byla způsobena značná újma a jednání správního orgánu bylo protiprávní. V řízení se jednalo o střet zájmů, neboť je zde podezření, že za žalobkyni jednal někdo jiný – mimo rodinných příslušníků – kdy využil nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně a správní orgán tento zásadní nedostatek aktivní legitimace ignoroval. Žalobkyně neobdržela rozhodnutí ze dne 11. 12. 2009. Žádost ze dne 3. 1. 2012 byla cílena k přiznání příspěvku pro postižení IV. stupně, když žalobkyně požadovala, aby tento jí byl poskytnut a vyplácen. V době podání žádosti z roku 2012 nebyl příspěvek na péči vyplácen ani jí ani jejímu „zákonnému zástupci“. Správní orgán nastolil svým rozhodnutím nezákonný stav, kdy žalobkyně nepobírá příspěvek na péči odpovídající jejímu stupni postižení, ačkoliv na něj má zákonný nárok, neboť splnila všechny zákonné požadavky. Jednání před správním orgánem bylo nerychlé, neefektivní, nesprávné a nezákonné. Žalovaný se v odůvodnění svého rozhodnutí řádně nevypořádal se všemi návrhy a odvolacími námitkami a nepřihlédl k žalobkyní navrhovaným důkazům, žalobkyně tak i nadále trvá na svých odvolacích námitkách a činí je součástí skutkových tvrzení. Žalovaný v napadeném rozhodnutí vyhodnotil žádost žalobkyně o přiznání příspěvku na péči ze dne 3. 1. 2012 jako duplicitní, a to

s ohledem na to, že žalobkyni vznikl nárok na příspěvek na péči již od ledna 2007 a tento jí byl pravomocně přiznán. Dle žalovaného správní orgán I. stupně postupoval správně, když žádosti žalobkyně ze dne 3. 1. 2012 nevyhověl, protože jí vyhovět nelze s ohledem na § 48 odst. 2 správního řádu a podle žalovaného nelze v takovém případě opětovně účastníku řízení příspěvek přiznat. Žalobkyně k tomu namítala, že pokud je příspěvek na péči přiznán, má na něj nárok, a není vyplácen, je na místě, aby o něm správní orgán opětovně na základě podané žádosti rozhodnul. Žalobkyně splnila všechny zákonem stanovené podmínky k přiznání příspěvku a táže se, jak je možné, že není vyplácen. Pokud žalovaný tvrdí, že paní L. M. coby současný opatrovník žalobkyně, nemohla být informována o správním řízení týkajícím se příspěvku na péči žalobkyně v době, kdy ještě nebyla ustanovena jejím opatrovníkem, pak tuto skutečnost žalobkyně nezpochybňuje, avšak opakovaně zdůrazňuje, že ani ona sama nebyla informována o tom, že se nějaké řízení vede, žádné rozhodnutí o příspěvku na péči z 11. 12. 2009 ani z dřívější doby jí nebylo doručeno, jí samotné žádný příspěvek vyplácen nebyl a ona sama si není vědoma, že by takový příspěvek někomu vyplácen byl. A pokud byl, tak o tom nebyla informována, a proto existuje podezření, že někdo neoprávněně jménem žalobkyně v řízení vystupoval a příspěvek na péči přijímal. Žalobkyně na toto v odvolání upozorňovala, ale žalovaný na to ve svém rozhodnutí nijak nereagoval. Újma vzniklá žalobkyni postupem správních orgánů v této věci je značná, neboť žalobkyně – ač těžce zdravotně postižená – byla rozhodnutím správních orgánů připravena o příspěvek, který jí ze zákona přísluší. V době podání žádosti ze dne 3. 1. 2012 žalobkyně ani opatrovnice žádný příspěvek na péči nepobírala, žádné rozhodnutí, kterým jí byl přiznán příspěvek na péči, jí nebylo doručeno, a proto zcela oprávněně byla z její strany podána opatrovnící 3. 1. 2012 žádost o příspěvek na péči. Pokud žalovaný tvrdí, že nárok žalobkyně na příspěvek na péči trval a nadále trvá, a to mu znemožňuje zahájit a vést nové správní řízení, které se týká téže věci, pak žalobkyně oponovala, jak je možné, že jí příspěvek není vyplácen. Žalobkyně zásadně nesouhlasila s argumentem žalovaného, že současný opatrovník nemá právo se dovolávat nápravy skutečností, které se udály v období, kdy ještě nebyla opatrovníkem žalobkyně, neboť, kdo jiný by k tomu měl být oprávněn než právě soudem ustanovený opatrovník, za situace, kdy žalobkyně pro svůj zdravotní stav není schopna se nápravy dovolat ani domoci (žalobkyně je osobu plně zbavenou svéprávnosti). K argumentu žalovaného o tom, že rozhodnutí ve věci příspěvku na péči ze dne 11. 12. 2009 nemohla obdržet paní L. M., neboť v té době žalobkyni nezastupovala, žalobkyně zdůraznila, že zmiňované rozhodnutí nebylo doručeno ani žalobkyni, což považuje za závažnou vadu správního řízení. Dodnes žalobkyni nebylo doručeno žádné rozhodnutí a příspěvek stále vyplácen není. Žalobkyně odkázala na porušení § 3 a § 2, dále § 7 odst. 1 a § 50 správního řádu a čl. 2 odst. 3 Ústavy a čl. 2 odst. 3 a čl. 36 odst. 1 LZPS a zásadní porušení základních zásad ovládajících správní řízení.

[2] Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že 3. 1. 2012 byla u Úřadu práce podána žádost žalobkyně o příspěvek na péči. S ohledem na skutečnost, že žalobkyni byl již přiznán příspěvek na péči od ledna 2007 ve výši odpovídající stupni II (středně těžká závislost), od dubna 2009 zvýšen na výši odpovídající IV. stupni závislosti (úplná závislost), Úřad práce 22. 5. 2013 vyhotovil usnesení, kterým bylo

rozhodnuto zastavit řízení o přiznání příspěvku na péči zahájené na základě žádosti ze dne 3. 1. 2012. Žalovaná vyhodnotila žádost o přiznání příspěvku na péči ze dne 3. 1. 2012 jako zjevně právně nepřípustnou a rozhodnutím ze dne 12. 7. 2013 odvolání žalobkyně zamítla a napadené usnesení Úřadu práce potvrdila. Dne 2. 9. 2013 podal opatrovník žalobkyně podnět k provedení přezkumného řízení, protože žádost ze dne 3. 1. 2012 není žádostí zjevně právně nepřípustnou. Rozhodnutím ministra práce a sociálních věcí ze dne 18. 12. 2013 bylo zrušeno rozhodnutí žalované ze dne 12. 7. 2013 a usnesení Úřadu práce ze dne 22. 5. 2013. Úřad práce byl rozhodnutím ministra práce a sociálních věcí zavázán rozhodnout o příspěvku na péči žalobkyně ve smyslu části druhé zákona číslo 108/2006 Sb. a současně ve smyslu § 48 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Úřad práce 12. 3. 2014 vyhotovil rozhodnutí, kterým bylo rozhodnuto nepřiznat žalobkyni příspěvek na péči. K odvolání žalobkyně žalovaný dospěl k závěru, že Úřad práce správně a v souladu se zákonem vydal rozhodnutí o nepřiznání příspěvku na péči v rámci správního řízení zahájeného 3. 1. 2012. Následně opatrovnice žalobkyně podala podnět k provedení přezkumného řízení, jelikož nesouhlasila s rozhodnutím ministerstva. Zda byly dány předpoklady pro přezkoumání rozhodnutí v přezkumném řízení, nebylo do dnešního dne rozhodnuto. V žalobě uvedla žalobkyně, že nebyl zjištěn řádně skutkový stav. K tomu žalovaný sdělil, že v žádném případě nedošlo k porušení tohoto ustanovení a byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. K dalším žalobním námitkám, shodným jako v odvolání, se žalovaný vyjádřil v napadeném rozhodnutí. Proto neobstojí námitka žalobkyně o rozporu s § 68 odst. 3 správního řádu. Ohledně namítaného rozporu mezi vznikem nároku na poskytování příspěvku na péči na straně jedné a na straně vzniku nároku na výplatu této dávky žalovaný konstatoval, že je třeba si uvědomit, že se nejedná o pojmy totožné. Přestože nárok na příspěvek na péči trvá, nemusí být nárok na jeho výplatu. Vždy je tedy třeba rozlišovat samotný nárok na příspěvek a dále pak nárok na jeho výplatu – tyto termíny nelze směřovat či zaměňovat. V zákonem stanovených případech je možné výplatu příspěvku na péči zastavit, přičemž nárok na tento příspěvek stále trvá. V daném případě však příspěvek na péči náležející žalobkyni (nárok trval) k datu uplatnění žádosti, tj. 3. 1. 2012, byl vyplácen, a to zařízením sociálních služeb jako poskytovateli komplexní pomoci žalobkyni v souladu s § 73 odst. 4 písm. a) zákona o sociálních službách. Žalovaný trval na svém stanovisku a konstatoval, že přijímání poskytovaného příspěvku na péči nebylo neoprávněné, neboť příspěvek na péči byl vyplácen zařízením sociálních služeb v souladu s citovaným ustanovením. Předmětné zařízení sociálních služeb poskytovalo žalobkyni pobytové služby ve smyslu zákona o sociálních službách na základě uzavřené smlouvy. Proto nebyl a nemohl být příspěvek na péči vyplácen žalobkyni, nýbrž poskytovateli sociálních služeb jako úhrada za smlouvené stanovené sociální služby, které jsou poskytovány oprávněné osobě. Tento způsob výplaty není nezákonným postupem. Z uvedeného vyplývá, že je mylná představa žalobkyně, že o nároku mělo být nově rozhodnuto, když na základě žádosti o příspěvek na péči je vždy rozhodováno o nároku na tuto dávku. Žádost o příspěvek na péči byla žalobkyní uplatněna v roce 2007, kdy nebyl žalobkyni ustanoven žádný opatrovník a žalobkyně tedy mohla svobodně a svým jménem činit veškeré úkony, které ve svém výsledku vedly k přiznání příspěvku na péči. Tak také činila – viz žádost o příspěvek na péči ze dne 24. 1. 2007, podepsaná žalobkyní, rozhodnutí o přiznání příspěvku na péči ve

výši 4.000 Kč měsíčně od ledna 2007, převzaté žalobkyní 28. 10. 2008. Správní orgán neměl povinnost informovat opatrovnici paní L. M. o souvisejícím správním řízení, které se týkalo příspěvku na péči žalobkyně – paní V. M.. Bylo tak pouze na uvážení žalobkyně, co a jakým osobám bude sdělovat, včetně informací ohledně výplaty příspěvku na péči. Z uvedeného důvodu nemohla opatrovnice obdržet žádnou informaci a už vůbec ne rozhodnutí ve věci, které lze doručit pouze žalobkyni nebo jejímu zástupci. K řízení o návrhu na změnu výše poskytovaného příspěvku na péči v roce 2009 je třeba ozřejmit, že došlo ke zhoršení zdravotního stavu žalobkyně (ostatně v tomto směru je shodné i tvrzení paní L. M.), žalobkyně však nebyla dle potvrzení ošetřujícího lékaře schopna samostatně jednat a nebylo možné se s ní dorozumět, přičemž v té době neměla žádného zástupce. Městský úřad Hranice jako obecní úřad obce s rozšířenou působností proto ustanovil pro řízení o příspěvku na péči opatrovníka dne 30. 4. 2009. S tímto opatrovníkem pro řízení jednal a doručoval mu rozhodnutí ve věci zvýšení příspěvku na péči od 1. 4. 2009. Postupoval tak v souladu se zákonem o sociálních službách, tak i se správním řádem. V tuto dobu L. M. rovněž nebyla opatrovnici žalobkyně a správní orgán neměl žádného důvodu ji o probíhajícím řízení jakkoli informovat, přičemž informovat paní V. M. s ohledem na jím zjištěný zdravotní stav, výslovně potvrzovaný i opatrovnici žalobkyně, bylo bezpředmětné a neúčelné, informován byl opatrovník pro řízení ustanovený správním orgánem. Žalovaná daný postup na rozdíl od opatrovníka (a dle textu žaloby i na rozdíl od nesvéprávné žalobkyně!) nepovažuje za vadu řízení. Ze stejného důvodu (dlouhodobě nepříznivý stav žalobkyně) žalovaný námitky uplatněné v průběhu řízení nevyhodnotil jako námitky žalobkyně (v době řízení již nesvéprávné), nýbrž jako námitky její opatrovnice, a tak k nim také přistupoval, nemohl proto reagovat na námitky, jako by byly uplatněny žalobkyní a nebude na ně reagovat ani ve vyjádření k žalobě. Ke zmiňované újmě žalobkyně dojít nemohlo, protože v době uplatnění žádosti 3. 1. 2012 příspěvek na péči přiznán byl a byl rovněž vyplácen, a to v souladu se zákonem o sociálních službách, zařízení sociálních služeb, které žalobkyni poskytovalo potřebné sociální služby. Je mylná domněnka, že měl být vyplácen žalobkyni či opatrovnici. Žalovaný nepochyboval, že opatrovnice se může domáhat nápravy skutečností, které se udály v období, kdy ještě nebyla opatrovnici, zastával však názor, že v dané věci není skutečností, které by měly být napravovány. K námitce, že žalobkyně ani opatrovnice neobdržely rozhodnutí o přiznání příspěvku na péči a opatrovnice tak nemohla vědět, že byl příspěvek na péči pro postižení čtvrtého stupně přiznán a mohla tak oprávněně podat žádost o jeho přiznání, žalovaný uvedl, že toto tvrzení se nezakládá na pravdě. Z protokolu MÚ Hranice, odboru sociálních věcí a zdravotnictví, ze dne 11. 5. 2011, sepsaného mezi oprávněnou úřední osobou E. J. a L. M. vyplývá, že se L. M. dostavila a oznámila, že byla Okresním soudem v Přerově ustanovena opatrovníkem své matky V. M., paní V. M. je umístěna v domově seniorů Hranice, pobírá příspěvek na péči a jsou jí přiznány mimořádné výhody. L. M. předložila originál listiny o ustanovení opatrovníka, ze které byla pořízena fotokopie jako doklad k příspěvku na péči a k mimořádným výhodám. Protokol byl přečten, L. M. s obsahem souhlasila a protokol podepsala. Ze záznamu stejného správního orgánu ze dne 20. 12. 2011 vyplývá, že tohoto dne se dostavila opatrovnice, požádala o nahlédnutí do spisu o příspěvku na péči vedeného k paní V. M., jejímž je opatrovníkem, žádosti bylo vyhověno. Úkonu byl přítomen na žádost paní M. její právní zástupce, který odmítl

sdělit své jméno. L. M. požádala o kopie dokumentu, mj. i č. j. 23599/2009/HRN. Tyto jí byly předány. Neboli opatrovník žalobkyně nejméně od 21. 12. 2011 měl k dispozici rozhodnutí o zvýšení příspěvku na péči od 1. 4. 2009, o poskytování příspěvku na péči V. M. byl informován nejméně již ode dne 11. 5. 2011. Žalovaný neupírá právo uplatňovat žádosti o nepojistné dávky, v daném případě však opatrovnice nemohla oprávněně očekávat, že žalobkyni bude příspěvek na péči duplicitně přiznán. Správní orgán je pak o každé žádosti povinen rozhodnout, a to v souladu s právním řádem ČR. O skutečnosti, že příspěvek na péči žalobkyni byl již přiznán a opatrovník byl o této skutečnosti informován, svědčí ostatně i řízení o zastavení výplaty příspěvku na péči, o němž žalovaný rozhodl 25. 3. 2013, pod č. j. MPSV – UM/3319/13/9S – OLK, a následně soudní řízení vedené před Krajským soudem v Ostravě – pobočkou v Olomouci pod číslem sp. zn. 73 Ad 15/2013. V žalobě žalobkyně namítala, že faktickým příjemcem příspěvku na péči byla od března 2012 L. M. – opatrovnice žalobkyně, která příspěvek na péči používala k zajištění potřeb žalobkyně. Příspěvek na péči byl vyplácen do října 2012, kdy byla zastavena jeho výplata, neboť opatrovnice jako příjemce příspěvku na péči s ním nenakládala v souladu se zákonem o sociálních službách. Toto zastavení výplaty však nelze vztáhnout k datu uplatnění žádosti a je k němu bez přímého vztahu. Žalovaný byl názoru, že zjistil skutečný stav věci, ověřil, že v době uplatnění žádosti o příspěvek na péči v lednu 2012 byl příspěvek na péči již přiznán a vyplacen v souladu se zákonem o sociálních službách. Nebylo tak důvodu zabývat se dále skutkovým stavem, žádat o posouzení stupně závislosti, přerušovat řízení atd. když skutkový stav byl zjevný ze spisové dokumentace, nebylo třeba ani opatřovat další důkazy, když tyto byly zřejmé z úřední činnosti správního orgánu. Žalovaný postupoval v souladu se zákony i s listinou, při zohlednění základních zásad správního řádu.

[3] Krajský soud v Ostravě přezkoumal napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), tedy ke dni 14. 5. 2014.

[4] Ze správního spisu soud zjistil, že 3. 1. 2012 podala opatrovnice žalobkyně žádost o příspěvek na péči. K němu přiložila listinu o ustanovení opatrovníka ze dne 28. 3. 2011. Podle protokolu o jednání ze dne 16. 4. 2012 u Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Olomouci, kontaktní pracoviště Hranice, se dostavila opatrovnice L. M. a sdělila na základě informací získaných u České pošty Hranice, že převzala částku 12.000 Kč dne 6. 4. 2012, což dokladovala a vysvětlila, že s touto částkou nemohla nakládat v měsíci březnu, protože ji neměla. Dne 23. 4. 2012 obdržel Úřad práce doplnění L. M. do protokolu z jednání 16. 4. 2012, že péči žalobkyni poskytují 4 osoby. Do protokolu z téhož dne opatrovnice uvedla identifikaci těchto osob. Usnesením ze dne 22. 5. 2013 bylo zastaveno řízení o přiznání příspěvku na péči na základě žádosti ze dne 3. 1. 2012. Dne 12. 6. 2013 opatrovnice převzala kopii spisové dokumentace. O odvolání žalobkyně proti usnesení ze dne 22. 5. 2013 rozhodl žalovaný tak, že toto rozhodnutí potvrdil a odvolání zamítl dne 12. 7. 2013. Toto rozhodnutí bylo v přezkumném řízení k podnětu opatrovnice žalobkyně zrušeno dne 18. 12. 2013. Dne 13. 3. 2014 vydal Úřad práce ČR – krajská pobočka

v Olomouci, kontaktní pracoviště Hranice, referát nepojistných sociálních dávek, rozhodnutí, kterým rozhodl na základě žádosti ze dne 3. 1. 2012 příspěvek na péči nepřiznat. Důvodem byla skutečnost, že o žádosti o přiznání příspěvku na péči pro oprávněnou žalobkyni zastoupenou opatrovníci bylo kladně pravomocně rozhodnuto dne 23. 10. 2008 s tím, že příspěvek byl přiznán od ledna 2007 ve výši 4.000 Kč měsíčně. Od 1. 4. 2009 do 31. 7. 2009 byl příspěvek zvýšen na 11.000 Kč a od 1. 8. 2009 byl zvýšen na 12.000 Kč měsíčně s trvalou platností. Příspěvek byl vyplácen do 31. 10. 2012, kdy byla výplata příspěvku na péči zastavena rozhodnutím ze dne 27. 11. 2012, které bylo v rámci odvolacího řízení 25. 3. 2013 potvrzeno.

[5] Napadeným rozhodnutím bylo posledně citované rozhodnutí potvrzeno a odvolání žalobkyně zamítnuto. Žalobkyni vznikl nárok na příspěvek na péči od ledna 2007 a byl žalobkyni přiznán. Podle § 73 odst. 2 správního řádu je pravomocné rozhodnutí závazné pro účastníky a pro všechny správní orgány. Proto nebylo možno žádosti ze dne 3. 1. 2012 ze strany Úřadu práce vyhovět, a to právě s ohledem na skutečnost, že účastníku řízení byl příspěvek na péči přiznán již od ledna 2007. Žalovaný odkázal na § 48 odstavec 2 správního řádu. Žalovaný vyhodnotil v korelaci se stanoviskem Úřadu práce žádost žalobkyně o přiznání příspěvku ze dne 3. 1. 2012 jako duplicitní. Podle § 48 odst. 2 správního řádu nelze opětovně přiznat účastníku řízení příspěvek na péči. Námitky proti rozhodnutí ze dne 12. 7. 2013 a proti usnesení Úřadu práce ze dne 22. 5. 2013 jsou bezpředmětné s ohledem na to, že tato rozhodnutí byla zrušena. Žalovaný předeslal, že v roce 2007 ani v roce 2009 nezastávala paní L. M. funkci opatrovníka žalobkyně. Proto nebyl žádný správní orgán povinen informovat L. M. o jakémkoliv správním řízení, které se týkalo paní V. M.. Ze stejného důvodu nebylo možné poskytovat paní L. M. informace o výši vypláceného příspěvku na péči paní V. M., ani o využívání tohoto příspěvku, a to rovněž s ohledem na § 73 odst. 4 písm. a) zákona o sociálních službách. Žalovaný nezpochybňoval, že žalobkyně osobu závislou na pomoci jiné fyzické osobě ve stupni IV a zároveň nezpochybňoval, že žalobkyně má nárok na poskytování příspěvku na péči ve výši 12.000 Kč měsíčně. Nárok na příspěvek byl žalobkyni již přiznán, a proto jej nelze přiznat znovu, duplicitně. Nárok na přiznání příspěvku na péči může vzniknout na základě podané žádosti o příspěvek na péči, avšak příspěvek na péči může být přiznán současně za splnění zákonem stanovených podmínek. Příspěvek na péči byl žalobkyni přiznán v roce 2007, kdy neměla žádného opatrovníka a činila svým jménem veškeré úkony. Tehdy neměl správní orgán povinnost informovat opatrovnici o souvisejícím správním řízení. Proto nebylo co narovnávat nebo navracet do řádného právního stavu, jak opatrovnice žalobkyně požadovala. Opatrovnice nepodávala jinou žádost než žádost ze dne 3. 1. 2012 a správní orgány postupovaly v souladu s platnou legislativou. K námitce o způsobení značné újmy se nemohl žalovaný vyjádřit, neboť z ní nebylo zjevné, kterou konkrétní skutečnost opatrovnice žalobkyně namítá. Žalovaný podotkl, že žalobkyni byl příspěvek na péči pravidelně vyplácen až do zastavení výplaty, avšak nárok žalobkyně na příspěvek na péči nadále trval a trvá. Proto nelze vést nové správní řízení, které se týká téže věci. Žalovaný poukázal na § 50 odst. 1 správního řádu a přechodná ustanovení zákona č. 366/2011 Sb. a kompetence jednotlivých správních úřadů. Žalovaný nerozporoval fakt, že opatrovnice je v současné době L. M. a že je oprávněná svou matku zastupovat, a proto s ní také správní orgány jednají. Nárok

žalobkyně na přiznání příspěvku na péči vznikl před tím, než se žalobkyně stala opatrovancem své dcery. Námitky současné opatrovnice, které se vyjadřují k jednání žalobkyně v době, kdy jí nebyl ustanoven opatrovník, jsou irelevantní. Jinými slovy nemá současná opatrovnice právo dovolávat se nápravy skutečností, které se udály v období, kdy paní L. M. nebyla opatrovnicí žalobkyně. Pokud jde o namítaný střet zájmů, žalovaný konstatoval, že tato námitka je obecná a obecně uvedl, že určitou osobu mohou ve správním řízení zastupovat i jiné osoby než osoby blízké a nemusí se nutně v tomto případě vždy jednat o střet zájmů. Výplata příspěvku na péči žalobkyně byla zastavena a jednalo se o výplatu příspěvku na péči, který byl přiznán od ledna 2007. Přestože nárok na příspěvek na péči trval, jeho výplata byla zastavena. Je třeba rozlišovat samotný nárok na příspěvek a dále pak nárok na jeho výplatu. V zákonem stanovených případech je možné výplatu příspěvku na péči zastavit, přičemž nárok na tento příspěvek stále trvá. Žalovaný nenašel ve spisové dokumentaci žádné indicie, že by správní úřady tyto dva určité právní termíny směšovaly či zaměňovaly. Ohledně směšování či zaměňování těchto právních termínů ze strany opatrovnice se žalovaný nevyjadřoval. Rozhodnutí ve věci příspěvku na péči žalobkyně z roku 2009 nemohlo být doručeno nynější opatrovnici. Příspěvek na péči ve výši 12.000 Kč vznikl a v době uplatnění žádosti byl vyplácen zařízením sociálních služeb jako poskytovateli komplexní pomoci žalobkyni, a to v souladu s § 73 odst. 4 písm. a) zákona o sociálních službách, proto přijímání poskytovaného příspěvku na péči nebylo neoprávněné. Bylo použito na základě uzavřené smlouvy. V té době opatrovnice žalobkyni nezastupovala. K žádosti o zpětné přiznání příspěvku žalovaný uvedl, že příspěvek na péči byl přiznán od ledna 2007, dále od 1. 4. 2009 zvýšen, a proto s ohledem na § 48 odst. 2 správního řádu není možné na základě pozdější žádosti opětovně přiznat účastníku řízení příspěvek na péči. Žalovaný neshledal žádné jiné porušení v postupech správních orgánů, postup Úřadu práce nebylo možné označit jako nečinnost, protože toto opatrovnice namítla až tehdy, kdy bylo již o žádosti ze dne 3. 1. 2012 rozhodnuto.

[6] Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

[7] Námitku nepřezkoumatelnosti neshledal soud důvodnou. Správní orgány I. a II. stupně a potažmo rozhodnutí obou těchto orgánů coby jeden přezkoumávaný celek, se vypořádaly se všemi vznesenými námitkami. K otázce nepřezkoumatelnosti soudního rozhodnutí z hlediska nesrozumitelnosti či nedostatku důvodů rozhodnutí se vyjádřil Nejvyšší správní soud, např. ve svém rozsudku ze dne 4. 12. 2003, sp. zn. 2 Ads 58/2003 (všechna rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na www.nssoud.cz), takto: „*Za nesrozumitelné lze obecně považovat takové soudní rozhodnutí, jehož výrok je vnitřně rozporný, kdy nelze zjistit, zda soud žalobu zamítl nebo o ní odmítl rozhodnout, případy, kdy nelze seznat co je výrok a co odůvodnění, dále rozhodnutí, z něhož není patrné, které osoby jsou jeho adresátem, rozhodnutí s nevhodnou formulací výroku, která má za následek, že rozhodnutí nikoho nezavazuje apod. Nedostatkem důvodů pak nelze rozumět dílčí nedostatky odůvodnění soudního rozhodnutí, ale pouze nedostatek důvodů skutkových. Skutkovými důvody, pro jejichž nedostatek je možno rozhodnutí soudu zrušit pro nepřezkoumatelnost, budou takové vady skutkových zjištění, která utvářejí rozhodovací důvody, typicky tedy tam, kde soud opřel rozhodovací důvody*

o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem anebo tam, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy v řízení byly provedeny.“ O žádnou z těchto situací se však v souzené věci a napadeném rozhodnutí nejednalo.

[8] První spornou otázkou je zda bylo možné přiznat na základě žádosti ze dne 3. 1. 2012 žalobkyni příspěvek na péči či nikoliv.

[9] Podle § 13 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí, nárok na příspěvek vzniká dnem splnění podmínek stanovených v § 7 a 8.

[10] Podle § 13 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb. nárok na výplatu příspěvku vzniká podáním žádosti o přiznání příspěvku, na který vznikl nárok podle odstavce 1, není-li řízení o jeho přiznání zahájeno z moci úřední. Příspěvek může být přiznán a vyplácen nejdříve od počátku kalendářního měsíce, ve kterém bylo zahájeno řízení o přiznání příspěvku. Nárok na výplatu zvýšení příspěvku podle § 12 odst. 1 vzniká nejdříve od počátku kalendářního čtvrtletí, ve kterém byla žádost o zvýšení příspěvku podána; tím není dotčeno ustanovení § 12 odst. 4.

[11] Již z § 13 odst. 1 a 2 zákona o sociálních službách vyplývá, že pojmy *příspěvek na péči* a *výplata příspěvku na péči* jsou dva rozdílné pojmy a nárok na každý z nich vzniká splněním odlišných zákonných podmínek. Podmínkou vzniku nároku na příspěvek na péči je uznaný stupeň závislosti, kdežto podmínkou vzniku nároku na výplatu tohoto příspěvku je podání žádosti, čili aktivní úkon účastníka řízení, příp. zahájení řízení z moci úřední. Vyplácení příspěvku je pak vázáno ke dni zahájení řízení. Shodně oba pojmy dále rozlišuje např. i § 15 zákona č. 108/2006 Sb., který upravuje zánik nároku na příspěvek na péči a jeho výplatu, nebo § 16 téhož zákona, stanovící podmínky přechodu nároků.

[12] Zákon o sociálních službách nemá žádné ustanovení o tom, jak naložit s žádostí o příspěvek na péči, který již byl přiznán rozhodnutím, které je platné a účinné. Podle spisu byl příspěvek na péči žalobkyni přiznán rozhodnutím ze dne 23. 10. 2008. Toto rozhodnutí nebylo nikdy zrušeno a stále má svoje účinky. Ostatně žádný z účastníků soudního řízení ani osoby zúčastněné na řízení netvrdí ani nic jiného. Proto je na místě aplikovat v souladu s § 1 odst. 1 správního řádu ustanovení § 48 odst. 2 správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb., ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí), podle kterého *přiznat totéž právo nebo uložit tutéž povinnost lze z téhož důvodu téže osobě pouze jednou.*

[13] Nejde o překážku litispendence, protože o žádosti o příspěvek na péči z ledna 2007 bylo již rozhodnuto, a toto rozhodnutí nabylo právní moci. Jde však o překážku *ne bis in idem*, což je obecně uznávaný právní princip a patří mezi základní zásady všech řízení. Totožnost věci je zde zjevná, jedná se o nárok na stejnou dávku, pro stejnou osobu. Dávka není poskytována na určité časové období, kdy s jeho uplynutím zaniká, ale natrvalo za setrvání existence rozhodnutí za zákonných podmínek.

[14] Obecná procesní zásada *non bis in idem*, již lze dovodit z principu materiální právní moci, je jednou ze základních zásad rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob jak soudy, tak i správními orgány. Zahrnuje v sobě i nezměnitelnost rozhodnutí, tj. nenarušitelnost vzniklých, změněných nebo zaniklých hmotněprávních subjektivních oprávnění a povinností. To platí bez ohledu na to, zda procesní předpis zákaz dvojího projednání téže věci explicitně stanoví, nebo nikoli. Jestliže bylo v dané věci prokázáno, že právnímu předchůdci stěžovatele bylo dlužné pojistné a penále na pojistné již vyměřeno pravomocnými platebními výměry, správní orgány nemohly zahájit a vést řízení o věci, jež byla pravomocně rozhodnuta (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 28. 7. 2008, sp. zn. II. ÚS 1500/08, <http://nalus.usoud.cz>).

[15] Námitka, že nebyl řádně zjištěn skutkový stav, je nedůvodná. V dané věci bylo řádně ze spisového materiálu zjištěno, a opatrovnící žalobkyně nebylo nijak vyvráceno ani zpochybněno, jaký byl průběh správních řízení, předcházejících podání žádosti o příspěvek na péči dne 3. 1. 2012. O těchto skutečnostech nebylo žádného sporu. Žádným svým podáním ani vyjádřením ve správním řízení ani v soudním řízení správní opatrovnice žalobkyně nenamítala, že by žalobkyni nebyl přiznán příspěvek na péči od ledna 2007 a poté zvýšen. Jak bylo citováno ze spisového materiálu výše, je to známo jak opatrovníci žalobkyně, tak soudu i správním úřadům, opatrovnice žalobkyně byla seznámena již od roku 2011 (žalovaný tvrdí nejméně od 11. 5. 2011 a opatrovnice žalobkyně to nijak nerozporuje), vedla jednání a správní a soudní řízení o výplatě příspěvku na péči (resp. jejím zastavení), jak správně poukázal žalovaný, což je doloženo příslušnými správními a soudními spisy. Tudíž námitka, že nebylo dostatečně zjištěno k opakované žádosti o příspěvek na péči a překážce *ne bis in idem*, jaký je skutkový a právní stav, je zcela mylná.

[16] S argumentací žalovaného se zdejší soud ztotožňuje a pro stručnost na ni v dalším odkazuje. Ohledně nevyplácení příspěvku na péči odkazuje zdejší soud na rozhodnutí o zastavení vyplácení příspěvku na péči žalobkyni, následné rozhodnutí žalovaného odvolání a navazující rozsudek zdejšího soudu ze dne 24. 3. 2014, sp. zn. 73Ad 15/2013.

[17] Ze všech podaných vyjádření a podání žalobkyně či její opatrovnice nevyplývá, že by požadovaly rozhodnutí o přiznání příspěvku na péči ze dne 23. 10. 2008 zrušit, ani se neobjevily žádné skutečnosti, důvody či okolnosti, pro které by měl s cílem zrušení tohoto rozhodnutí správní úřad zahájit řízení z moci úřední. Totéž platí pro obě rozhodnutí o zvýšení příspěvku na péči. Všechna tato rozhodnutí jsou platná a účinná a nevystal žádný důvod pro jejich změnu či zrušení. Proto zde není ani co napravovat a není třeba se zabývat otázkou, zda se právo zastupovat žalobkyni opatrovnící váže k úkonům provedeným v minulosti před jejím ustanovením opatrovnící. Pro úplnost však soud dodává, že v této otázce se shoduje s vyjádřením žalovaného, že v současné době zastupuje žalobkyni opatrovnice a že pokud by zjistila například, že rozhodnutí o přiznání o příspěvku na péči by vůbec nebylo nikomu doručeno (což se však nestalo), byla by dnes oprávněna jeho

doručení požadovat – ostatně to tvrdí shodně žalovaný i žalobkyně. Avšak vzhledem k tomu, že o žádný takový případ nejde, je tato otázka pouze akademická.

[18] Nesouvisející námitky týkající se jiných řízení, než které je podrobeno přezkumu v soudním řízení správním, nemohl soud zodpovědět, neboť se tyto námitky s předmětem tohoto řízení zcela míjí.

[19] Podle setrvalé judikatury jsou jak správní orgány, tak soudy povinny vypořádat se s konkrétními námitkami, s námitkami konkrétního porušení právních předpisů, nesprávného výpočtu, konkrétních důvodů nesprávného zjištění skutkového stavu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2008, čj. 8 As 13/2007-100, nebo ze dne 13. 4. 2004, čj. 3 Azs 18/2004-37).

[20] Náklady řízení účastníkům přiznány nebyly, neboť žalobkyně v tomto řízení nebyla úspěšná a žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 a 2 s. ř. s.).

[21] Osoby zúčastněné na řízení žádné náklady řízení netvrdily ani neprokázaly, soud jim žádné povinnosti neuložil, a proto ani nestala možnost aplikace § 60 odst. 5 s. ř. s.

[22] V řízení vznikly státu náklady vyplývající z právního zastoupení žalobkyně ustanovenou zástupkyní, spočívající v odměně za čtyři úkony právní služby (převzetí věci, podání doplnění žaloby, písemné podání ze dne 12. 11. 2014, účast na jednání soudu) podle § 9 odst. 2 ve spojení s § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (advokátní tarif), v částce 4 x 1.000 Kč (4.000 Kč), režijní paušál podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky ve výši 4 x 300 Kč (1.200 Kč). Za ztrátu času náleží podle § 14 odst. 1 písm. a) a odst. 3 advokátního tarifu zástupkyni žalobkyně částka 200 Kč (tj. 100 Kč za každou započatou půlhodinu, přičemž dle mapy.cz je čas strávený cestou ze sídla advokátky do bydliště žalobkyně 27 minut). Soud zástupkyni žalobkyně přiznal cestovné vypočtené podle § 158 odst. 4 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů ve výši 570 Kč [výpočet: 46 km ze sídla advokátky do bydliště žalobkyně a zpět dle mapy.cz, tj. 92 km; průměrná spotřeba dle technického průkazu s normou je 7 l / 100 km krát 35,70 Kč (cena benzínu dle vyhlášky č. 435/2013 Sb.) = 250 / 100 = 2,50 Kč + 3,70 Kč (dle téže vyhlášky) = 6,20 (sazba za 1 km jízdy) násobeno 92 km = 570 Kč]. Soud přiznal jako prokázaný hotový cestovní výdaj parkovné ve výši 20 Kč. K odměně a náhradě hotových výdajů zástupkyně žalobkyně ve výši 5.990 Kč náleží podle § 35 odst. 8 s. ř. s. daň z přidané hodnoty 21 % ve výši 1.258 Kč. Celková náhrada nákladů právního zastoupení tak činí 7.248 Kč. Žalovaný v tomto řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího

správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Olomouci dne 5. 1. 2015

JUDr. Martina Radkova v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Šárka Harazinová